

Annie M.G. Schmidt

Wiplala

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2014

www.annie-mg.com
www.queridokinderboeken.nl

Eerste druk, 1957; tweeënveertigste druk, 2014

In 1958 bekroond als Kinderboek van het jaar (nu Gouden Griffel).

Copyright © 1957 Erven van Annie M.G. Schmidt
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Em. Querido's Uitgeverij BV, Amsterdam.

Omslag Irma Hornman
Omslagbeeld BosBros 2014 / Fotografie Govert de Roos, Art Direction Michael van Randeraat

ISBN 978 90 451 1729 4 / NUR 282

Hoofdstuk I

Vlieg heeft iets gevangen

Meneer Blom zat te tikken op zijn schrijfmachine. Het was een heel oude, heel hoge schrijfmachine, die verschrikkelijk veel lawaai maakte. Meneer Blom was een geleerde en hij was bezig een boek te schrijven dat heette: *Politieke Spanningen in de Middeleeuwen*. Een heel geleerd boek dus.

Het was voorjaar maar het regende en ze zaten thuis. Johannes en Nella Della waren bezig auto's uit te knippen uit de krant. Mooie nieuwe merken auto's. Met twee grote scharen. Het theewater ruiste op het kachelkje, de regen kletste in vlagen op de ruiten, de poes Vlieg zat zich te likken en alles was verder rustig.

'Ik wou dat er iets gebeurde,' zei Nella Della. 'Ik wou dat we een vliegend tapijt hadden of ik wou dat er iemand van de maan kwam met een vliegend schoteltje!'

'Stil!' riep meneer Blom. 'Ik kan niet werken!'

'Ik wou dat we een ijsje kregen,' fluisterde Johannes, 'en dat we een echte auto hadden.'

'We hebben een saai leven,' zei Nella Della. 'Er gebeurt te weinig.'

'Geef me nog een kopje thee,' zei meneer Blom.

'Je hebt nog geen thee gehad, vader,' zei Nella Della.

‘Ik moet nog thee zetten.’

‘O nou, doe dat dan.’

Nella Della ging thee zetten in de mooie blauwe theepot. Ze deed de kast open om het theebusje te pakken. De poes Vlieg stak ook zijn neus in de kast en snuffelde op de onderste plank.

‘Wat is er Vlieg? Ruik je muisjes? Vlieg!’

‘Mauw,’ zei Vlieg. Ze was een poes die altijd antwoord gaf. Een heel verstandige, wijze poes was ze.

‘Kom er nou maar uit,’ zei Nella Della. ‘Wat zoek je toch daar op de onderste plank wat je hebt toch geen muis – Vlieg!’

Nella Della zag een heel klein *iets* wegreppen door de kamer. Vlieg stooft erachteraan, langs de richel, en ze verdween in de donkerste hoek van de kamer, achter de bank.

‘Wat is er – heeft ze een muis?’ vroeg Johannes.

‘Ja, een muis of zoiets. Vlieg, wat heb je toch?’

‘Wat is dat voor een lawaai?’ zei meneer Blom. ‘Waarom maken jullie zo’n herrie? Ik kan niet opschieten.’

‘Vlieg heeft iets, een muis of zo,’ zei Nella Della en ze probeerde te zien wat daar was, achter de bank. Ze hoorde een gek geluidje, ze hoorde Vlieg blazen, er was een kort gevecht en toen ineens was het doodstil. Vlieg zat daar in de hoek. Als een klein poezenstandbeeld zo stil zat ze daar.

Nella Della greep achter de bank en dat was heel dapper van haar. ‘Ik heb ’m,’ zei ze. Ze voelde iets spartelen in haar hand. Johannes kwam aanlopen om te zien wat ze had gevangen. Maar het spartelende ding gaf zulke gek-

ke geluiden – ze nam het mee naar de tafel, waar het licht was en daar opende zij haar hand.

Op de hand van Nella Della stond een klein mannetje. Een gek mannetje. Een heel gek klein mannetje, met borstelige haartjes, boze oogjes, een zwart broekje, een klein rood jasje en een wollen sjaaltje om zijn halsje. Hij keek Nella Della kwaad en toch ook angstig aan. Hij had radeloze oogjes en hij liet zijn tandjes zien.

Nella Della en Johannes stonden sprakeloos naar het wonder te kijken maar meneer Blom had niets gemerkt. Hij tikte verder aan de Politieke Spanningen in de Middeleeuwen.

‘Vader!’ riep Johannes. ‘Vader, kijk toch eens!’

‘Stil!’ riep meneer Blom. ‘Ik kan niet werken.’

‘Maar je móét kijken, vader,’ zei Nella Della. Ze had haar hand wat steviger om het kleine mannetje heen gelegd, zodat hij niet kon ontsnappen.

Meneer Blom keek. ‘Wat is dat?’ vroeg hij wat knorrig, alsof hij boos was dat ze hem om zo’n kleinigheid gestoord hadden. ‘Is dat een kabouter? Kabouters bestaan niet. Dus dit kan helemaal niet. En laat me nou werken.’

‘Maar vader, hij *is* er,’ zei Johannes. ‘Hier, kijk dan.’

‘Hoe heet je?’ vroeg hij aan het kleine wezentje. ‘Wie ben je? Wat ben je?’

Het ventje zei niets.

‘We zullen je geen kwaad doen,’ zei Nella Della. ‘Ben je een kaboutertje?’

‘Ik *bén* geen kaboutertje,’ zei het mannetje verontwaardigd. ‘Ik ben een wiplala.’

‘O,’ zei Nella Della. ‘Wat is een wiplala?’

‘Dat wat ik ben,’ zei het ventje. ‘Dat is een wiplala.’
‘Je bent een wiplala,’ zei Johannes. ‘En hoe heet je?’
‘Ik heet Wiplala,’ zei het wezentje. ‘Dat zei ik je toch?’
‘Zo. Dus je bént een wiplala, en je heet ook Wiplala?’
‘Ja.’

‘En waar kom je vandaan?’ vroeg Nella Della. ‘Nee, wees niet bang. Ik zet je hier neer, op de tafel. Pas op, stoot je niet tegen de theepot.’

‘Waar blijft mijn thee?’ vroeg meneer Blom en hij keek over de tafel. ‘Wel verdraaid, is die kabouter er nog steeds?’

‘Hij is geen kabouter, vader,’ zei Johannes. ‘Hij is een wiplala en hij heet ook Wiplala.’

Nu begon meneer Blom toch een beetje ongerust te worden en hij stond op om zich over Wiplala heen te buigen. ‘Wat moet je hier en waar kom je vandaan?’ vroeg hij een beetje bars.

Wiplala ging zitten, op de tafel. Hij sloeg zijn handjes voor zijn gezichtje en begon te huilen. ‘Ik ben weggestuurd door de andere wiplala’s,’ snikte hij.

‘Ach,’ zei Nella Della, ‘wat naar voor je. Weggestuurd door je eigen vriendjes?’

‘Ja,’ jammerde Wiplala.

‘En toen?’

‘Toen ben ik door een mollengang gelopen, heel ver, heel ver, en toen kwam ik ineens hier op de onderste plank van jullie kast terecht. En toen zag ik de pot met pindakaas en daar heb ik van gesnoe-hoe-hoept...’

‘Dat heb je ervan, als je de pindakaas op het onderste plankje zet,’ zei meneer Blom. ‘Op die manier komen er

muizen en kabouters op af.'

'Ik ben geen kabouter,' zei Wiplala. 'Ik ben een wiplala.'

'Goed, een wiplala,' zei meneer Blom sussend. 'En wat zijn de bedoelingen verder, meneer Wiplala?'

Het ventje hief zijn betraande gezichtje naar al die grote mensen op en Johannes zei: 'Kijk toch eens naar Vlieg! Die staat nu al een halfuur lang doodstil op dezelfde plaats in de hoek. Vlieg, wat doe je toch? Kom toch hier, Vlieg!'

Maar Vlieg zei helemaal geen mauw of mieuw meer. Vlieg zweeg en stond daar maar doodstil. En Wiplala keek schuld bewust.

'Vlieg!' riep Nella Della verschrikt en ze rende naar de poes. Ze raakte haar aan maar trok verbijsterd haar handje terug. 'Zij is – zij is – een stenen poes geworden!' riep ze.

In een oogwenk was Johannes bij haar en hij nam de stenen poes op. 'Ja, een stenen poes. Een mooie zwartwitte stenen poes.'

Meneer Blom nam de kleine wiplala tussen zijn vingers en keek hem streng aan. 'Wat heb jij met die poes uitgevoerd?' vroeg hij.

'Ik heb hem betinkeld,' zei Wiplala.

'Betinkeld? Je hebt hem betoverd,' zei Nella Della. 'Je hebt hem in steen veranderd.'

'Wij noemen dat niet toveren, maar tinkelen,' zei het kleine mannetje. 'En als ik hem niet had betinkeld, dan zou hij me hebben opgegeten. Hij speelde al met me. Hij sloeg naar me met zijn griezelige nagels! Ik móest hem betinkelen!'

‘Wil je dan zo goed wezen hem onmiddellijk weer terug te betinkelen?’ zei meneer Blom. ‘Of anders...’ en hij kneep het kleine wezentje tussen zijn vingers.

‘Pas op, pas op, vader!’ zeiden de kinderen. Maar het was al te laat. Wiplala bewoog zijn handjes heel vlug en heel wonderlijk heen en weer, en meneer Blom was versteend. Maar dan ook letterlijk versteend. Hij was een stenen vader geworden met een stenen snor en stenen kleren.

‘O, o, wat heb je gedaan, Wiplala!’ riepen Johannes en Nella Della. ‘Wat heb je met onze vader gedaan?’

‘Betinkeld,’ zei Wiplala trots.

‘O lieve Wiplala, betinkel hem dan toch terug,’ zeiden de kinderen. ‘Hij is de enige vader die we hebben en hij is zo lief. En zo knap. En hij werkt zo hard en hij brengt ons

’s avonds naar bed en hij vertelt ons verhaaltjes en hij gaat met ons naar Artis! Wiplala, betinkel vader direct terug, hoor je!’

‘Maar hij wil me kwaad doen,’ zei Wiplala trillend.

‘Nee, nee, we beloven je dat hij niets zal doen. Heus, we staan ervoor in. O, alsjeblieft.’

Wiplala bewoog zijn handjes weer, op die gekke rappe manier, en meneer Blom bewoog. Zijn ogen waren niet meer stenen ogen, zijn armen waren niet meer stenen armen. Hij lachte weer en hij riep: ‘Waar blijft nu mijn thee?’

‘Ik zal thee zetten, vader,’ zei Nella Della stralend van geluk.

‘Ik heb geloof ik geslapen,’ zei meneer Blom. ‘Wat

gek. Had jij dat gedaan, kleine misselijke kabouter?’

‘Wees lief voor hem, vader,’ zei Johannes.

‘Hij is een klein tovenaartje,’ riep Nella Della, terwijl ze kokend water in de theepot schonk. ‘Hij kan alles. Hij kan mensen en dieren in steen veranderen. Wil je ook een kopje thee, Wiplala?’

Wiplala zat nog steeds bovenop de tafel. Hij legde een vingertje tegen zijn voorhoofd en zei: ‘Wat gek – o wat gek – ik kon het!’

‘Wat kon je, Wiplala?’

‘Ik kon de poes betinkelen en ik kon die heer betinkelen. En ik kon die heer weer terugbetinkelen.’

‘Ja,’ zei Johannes. ‘Wij vinden het erg knap.’

‘En toch ben ik weggestuurd bij de andere wiplala’s, omdat ik niet kon tinkelen,’ zei Wiplala. ‘Ik was een prutser, zeiden ze. Het lukte bij mij nooit. Ik moest een Proef afleggen en het mislukte allemaal. Ik kon niet tinkelen. En nu ineens kan ik het wel.’

‘Ja zeker,’ zei Nella Della. ‘Alleen moet je onze poes nog terugbetinkelen, weet je wel? Vergeet dat vooral niet.’

‘Ik durf het niet,’ zei Wiplala. ‘Dan eet hij me op.’

‘Nee,’ zei meneer Blom, ‘ik zal ervoor zorgen dat hij je niet opeet. Als Vlieg merkt dat je een vriendje van ons bent, dan eet hij je niet op.’

‘Ben ik dan een vriendje van jullie?’ vroeg Wiplala, blij verrast.

‘Natuurlijk ben je een vriendje van ons. We vinden het fijn dat je hier bent.’

‘Ja,’ zei Johannes, ‘en je mag hier wonen en je mag hier

slapen en uitgaan met ons. En bij ons eten. Maar je moet Vlieg terugbetinkelen.'

'Goed dan,' zei Wiplala. 'Op jullie verantwoording.' Hij stak zijn handjes in de lucht en bewoog ze snel heen en weer. Vlak voor de stenen ogen van de poes.

Maar er gebeurde niets. Vlieg was van steen en bleef van steen.

Wiplala werd zenuwachtig en probeerde het nog eens. Maar het bleef een stenen poes. Hij werkte nu heel hard en heel zenuwachtig met zijn handjes. Zijn oogjes puil- den uit van inspanning en er kwamen heel kleine zweet- druppeltjes op zijn heel kleine voorhoofdje. Het lukte niet. De poes bleef van steen.

'O,' jammerde Nella Della. 'Het gaat niet.'

'Nee, het gaat niet,' zei Wiplala wanhopig. 'Zie je wel – ik kan niet tinkelen. Ik kan het *soms*, per ongeluk. En dan ineens kan ik het niet meer. Ze hebben groot gelijk, de andere wiplala's. Ik ben een prutser.'

'Nou,' zei meneer Blom, 'dat is dan mooi. Een stenen kat en een wiplala die niet kan tinkelen. Die *soms* kan tinkelen en *soms* niet.' En meneer Blom begon weer boos te worden.

'Niet kwaad worden!' riepen Nella Della en Johannes tegelijk. 'Hij kan het niet helpen, nietwaar Wiplala, je kunt het niet helpen? Misschien ben je een beetje moe, misschien moet je eerst een beetje slapen. Morgen kun je onze poes weer terugbetinkelen, is het niet zo?'

'Ik denk het wel,' zei Wiplala weifelend. 'Ik hoop het, ik zal het proberen.'

'Kom, we gaan boterhammen eten bij de thee,' zei Nella Della en ze ging samen met Johannes aan de slag.

Ze dekten de tafel en zorgden voor het avondeten. Wiplala kreeg een poppenstoeltje bovenop tafel. En een poppentafel en een poppenbordje en een poppenbekertje van plastic. Hij kreeg een boterham in heel kleine dubbelsteentjes gesneden. Met pindakaas, en hij werd steeds tevredener. Hij zong van geluk. Hij zong:

*Wiplala Wiplala, buiten in 't woud,
's winters is 't gloeiend en 's zomers is 't koud.
Mosterd en suiker en koffie en zout,
Wiplala Wiplala, buiten in 't woud.*

‘Dat is een vreemd liedje,’ zei meneer Blom. ‘Een onjuist liedje ook. Het *is* 's winters niet gloeiend en het *is* 's zomers niet koud. Je bedoelt het omgekeerd.’

‘Bij ons,’ zei Wiplala, ‘is het 's winters gloeiend en 's zomers koud.’

‘O,’ zei meneer Blom, ‘dus jullie wonen op het zuidelijk halfrond, als ik het goed begrijp.’

‘Ik woon helemaal niet op een halfrond,’ zei Wiplala. ‘Ik woon, om precies te zijn, helemaal nergens meer.’ En hij begon weer te huilen en hele kleine traantjes vielen in zijn heel kleine plastic bekertje.

‘Niet huilen, Wiplala,’ zei Nella Della. ‘Kom maar hier, ik zal je strakjes naar bed brengen. We gaan een heel prachtig bedje voor je maken. In mijn poppenreiswieg mag je slapen. En ik zal je uitkleden.’

‘Dat kan ik zelf wel,’ zei Wiplala.

‘En morgen, na 't ontbijt, betinkel je de kat weer terug,’ zei meneer Blom.

Ze gingen allemaal slapen. Middenin de nacht werd Nella Della wakker van een klein handje op haar gezicht.

‘Wat is er? Wie is dat?’

‘Ik ben het,’ zei Wiplala’s stemmetje. ‘Ik heb de poes terugbetinkeld. Ik kon niet slapen, ik dacht: wacht, nog even proberen. En het ging!’

‘O, wat heerlijk,’ zuchtte Nella Della.

‘Maar nu zit hij voor je bed,’ zei Wiplala, ‘en ik ben zo bang voor hem.’

‘Kom dan maar hier, kleine Wiplala,’ zei Nella Della. Ze stopte hem in de mouw van haar pyjama en daar ging Wiplala heerlijk rustig slapen.